

Evaluatie beleidskader sociaal domein 2017-2020 voor beeldvormende raad
en uitgangspunten nieuw beleidskader sociaal domein

naam opsteller: M. ten Pas
telefoonnummer: 646 516
e-mailadres: m.tenpas@doetinchem.nl

Te besluiten om:

1. Kennis te nemen van de evaluatie van het beleidskader 2017-2020.
2. Het college opdracht te geven de aanbevelingen uit de evaluatie te betrekken bij het opstellen van het nieuwe beleidskader.
3. De volgende inhoudelijke uitgangspunten voor het nieuwe beleidskader sociaal domein te hanteren:
 - a. We investeren in preventie als basis voor ons sociaal beleid.
 - b. We zetten in op normaliseren en een sterke sociale basis.
 - c. We gaan uit van een veerkrachtige, inclusieve samenleving waarin iedereen naar vermogen kan opgroeien en ontwikkelen.
 - d. We bieden inwoners in kwetsbare situaties passende ondersteuning vanuit de menselijke maat.
4. Voor het nieuwe beleidskader sociaal domein de volgende richtinggevende principes te hanteren:
 - a. Een integraal beleidskader voor het gehele sociaal domein.
 - b. We bouwen voort op een sterk fundament en bevorderen de samenwerking met en tussen onze verbonden partijen en samenwerkingspartners.
 - c. Grote rol voor innovatie, data en monitoring bij de beleidsvorming.
 - d. Ruimte voor inhoudelijk en financieel ontschotten binnen de beschikbare budgetten.

Inleiding

De overkoepelende kaders wat betreft de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) en Participatiewet zijn op dit moment vastgelegd in het *Beleidskader sociaal domein 2017-2020*. Dit beleid is vastgesteld in 2017 en gedateerd op de periode 2017-2020. In september 2020 is besloten deze beleidskaders te verlengen. Met diverse recente landelijke ontwikkelingen en uitgangspunten, de Coalitieagenda 2022-2026 *'Samen groeien in kwaliteit'* en trajecten als de nieuwe Omgevingsvisie en Doetinchem 2036 is het tijd om te komen tot een nieuw beleidskader sociaal domein voor de komende jaren.

In november 2022 hebt u de begroting 2023 vastgesteld. In de begroting is het ontwikkelen van een nieuw beleidskader sociaal domein opgenomen als maatregel voor 2023: In de begroting is het als volgt verwoord: *"We ontwikkelen een nieuw beleidskader sociaal domein. Daarbij kijken we in de breedte naar het gehele sociaal domein. We formuleren integraal beleid. Dat doen we in nauwe samenhang met onder andere onze ambities richting Doetinchem 2036 en in nauwe samenwerking met onze maatschappelijke partners."* Tijdens de informatieve raadsbijeenkomst op 2 februari 2023 bent u geïnformeerd over dit traject. Ook bent u tijdens het interactieve deel van deze avond met elkaar in gesprek gegaan over de uitgangspunten en sociale opgaven in het sociaal domein.

Argumenten

1.1. Hiermee geven we invulling aan onze verantwoordelijkheid om periodiek te rapporteren over de bereikte resultaten.

Het college heeft de wettelijke taak om periodiek te rapporteren over de bereikte resultaten. Daarnaast hebt u in uw verordeningen de opdracht gegeven om periodiek het door het gemeentebestuur gevoerde beleid te evalueren.¹ Met deze evaluatie geven we invulling aan deze verantwoordelijkheid.

¹ Dit is onder andere vastgelegd in art. 2.5.3 Wmo, art. 30 Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Doetinchem 2022 en art. 13 Verordening jeugdhulp gemeente Doetinchem 2022.

We hebben het Evaluatiebureau Publieke Gezondheid van de GGD Noord- en Oost-Gelderland (NOG) gevraagd om het huidige beleidskader op hoofdlijnen te evalueren. Het Evaluatiebureau is een initiatief van de Academische Werkplaats AGORA, dat een samenwerkingsverband is tussen GGD-NOG en Wageningen University & Research (UR). Het Evaluatiebureau GGD-NOG voert evaluatieonderzoek uit naar het effect van beleid en interventies. Voor de evaluatie hebben de onderzoekers een combinatie van deskresearch en kwalitatief onderzoek (groepsinterviews) uitgevoerd. Deskresearch is uitgevoerd aan de hand van beschikbare rapportages en onderzoeken (zoals beleidsdocumenten, cliënttevredenheidsonderzoeken en jaarrapportages). Daarnaast is gebruikgemaakt van gemeentelijke registraties en resultaten van gezondheidsmonitors van de GGD. Aanvullend op de deskresearch zijn vijf groepsinterviews gehouden met vertegenwoordigers van cliëntgroepen, medewerkers van Buurtplein, medewerkers van Laborijn, medewerkers van een aantal externe uitvoeringsorganisaties (Wmo en jeugdhulp) en beleidsmedewerkers van de gemeente Doetinchem. In bijlage 1 treft u het evaluatierapport aan.

2.1. De evaluatie heeft waardevolle aanbevelingen opgeleverd.

We ontwikkelen een nieuw toekomstgericht en integraal beleidskader sociaal domein voor de komende jaren. Onderdeel van dit traject is een evaluatie van het huidige beleid, zodat de uitkomsten hiervan concrete handvatten bieden voor het vervolg. Naar aanleiding van het evaluatieonderzoek zijn meerdere aanbevelingen geformuleerd. Hier kunnen we nuttige lessen uit trekken. De aanbevelingen geven ons waardevolle inzichten die we willen gebruiken voor het nieuwe beleid. Doordat u ons college de opdracht geeft de aanbevelingen te betrekken bij het opstellen van het nieuwe beleidskader borgen we dat de opgedane opbrengsten en ervaringen van de afgelopen jaren meegenomen worden bij het ontwikkelen van het nieuwe beleid.

3.1. Deze inhoudelijke uitgangspunten helpen om tot een goed beleidskader sociaal domein te komen.

Een belangrijk uitgangspunt voor ons is preventie. Krachtig sociaal beleid begint immers bij preventie. We kiezen nadrukkelijk voor een stevige inzet op preventie en gezondheidsbevordering. We geven extra aandacht aan preventie vóórdat een zorgvraag ontstaat. We kiezen daarmee voor een sterke focus op universele en selectieve preventie². [Met deze set aan inhoudelijke uitgangspunten geeft u richting aan de uitwerking van het nieuwe beleidskader sociaal domein (bijlage 2). Het is een eerste belangrijke stap richting het nieuwe beleid. Bij het opstellen van deze inhoudelijke uitgangspunten hebben we rekening gehouden met de resultaten uit het evaluatierapport, de opbrengsten van de informatieve raadsbijeenkomst van 2 februari 2023 en de coalitieagenda 2022-2026 '*Samen groeien in kwaliteit*'. Daarnaast hebben we gekeken naar ontwikkelingen op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Zoals het *Integraal Zorg Akkoord (IZA)*, het *Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)* en ontwikkelingen rondom de *Hervormingsagenda Jeugd*.

4.1. Hiermee geeft u richting aan de randvoorwaarden voor het nieuwe beleidskader.

In het verlengde van de inhoudelijke uitgangspunten is het ook wenselijk uitspraken te doen over de randvoorwaarden waarbinnen we de uitwerking vormgeven. Deze set aan richtinggevende principes zijn als het ware de bouwstenen op basis waarvan we de inhoudelijke uitwerking vormgeven. Zoals de reikwijdte en omvang van het nieuwe beleidskader en onze samenwerking met verbonden partijen en andere samenwerkingspartners. Daarnaast geeft u hiermee richting op de belangrijke thema's innovatie, data, monitoring en ontschotting. In bijlage 2 vindt u een toelichting op deze richtinggevende principes.

Financiën

Het opstellen van het nieuwe beleidskader sociaal domein gebeurt binnen de door u beschikbaar gestelde middelen in het programma *Sociale en Veerkrachtige samenleving* in de begroting (*taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie*).

² Ter illustratie van de verschillende niveaus van preventie zie de figuren op blz. 3 en 18 van bijlage 1 (Evaluatierapport). Wij kiezen dus voor een sterke focus op de 'groene' en 'gele' niveaus van preventie.

De financiële uitwerking van het nieuwe beleidskader volgt eind 2023 bij de advisering over de vaststelling van het uiteindelijke beleidskader.

Kanttelingen

3.1. Hoe is de samenhang met onze ambities richting Doetinchem 2036?

Het nieuwe beleidskader sociaal domein hangt nauw samen met onze ambities richting Doetinchem 2036. We hebben de ambitie om te groeien naar 70.000 inwoners. Groeien in kwaliteit is daarbij ons motto. Het thema *sociale infrastructuur* is hierbij een belangrijk thema. Om uitzicht te kunnen geven op de toekomst in het sociaal domein is het ook van belang om inzicht te krijgen in de sociale infrastructuur in de gemeente Doetinchem. Daarom leggen we onze maatschappelijke voorzieningen onder de loep in het licht van de bevolkingsontwikkeling en groeiambitie. We zijn op dit moment bezig met een onderzoek naar de draagkracht en spreiding van onze maatschappelijke voorzieningen. We brengen op wijkniveau de voorzieningenstructuur in beeld en formuleren toekomstscenario's. De uitkomsten hiervan nemen we mee in de uitwerking van het nieuwe beleidskader.

4.1. Is een integraal beleidskader voor het gehele sociaal domein niet te algemeen en te breed?

Het huidige beleidskader beperkt zich tot de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet. Het sociaal domein is breder dan deze drie wetten. Het gaat bijvoorbeeld ook over onderwijs, sport, cultuur, vluchtelingen, bestaanszekerheid, leefbaarheid en veiligheid. En het sociaal domein staat niet op zichzelf, maar het staat in verbinding met andere domeinen. Door een integraal beleidskader voor het gehele sociaal domein op te stellen, versterken we de integraliteit. Het nieuwe beleidskader vormt als het ware de overkoepelende paraplu waarop we in Doetinchem de uitvoering in het sociaal domein baseren. Vervolgens blijft er ruimte om in uitvoeringsagenda's, verordeningen, beleidsregels en dergelijke invulling en uitvoering te geven aan onze overkoepelende sociale opgaven. Maar juist door in het nieuwe beleidskader de belangrijkste gezamenlijke sociale opgaven en uitgangspunten voor het sociaal domein vast te leggen borgen we integraliteit.

Vervolg

Na besluitvorming over het evaluatierapport gaan we aan de slag met de aanbevelingen uit de evaluatie. De uitwerking hiervan nemen we mee in het nieuwe beleidskader sociaal domein. En we werken de inhoudelijke uitgangspunten en richtinggevende principes verder uit in het nieuwe beleidskader. We betrekken onze verbonden partijen en andere maatschappelijke partners bij de uitwerking. Ook betrekken we de Sociale Raad bij de vervolgstappen. We vragen de Sociale Raad opnieuw om advies over de uitwerking.

Wij stellen u voor na de zomervakantie een informatieve raadsbijeenkomst te organiseren om met u in gesprek te gaan over de nadere uitwerking van de uitgangspunten. Het is vervolgens de bedoeling om het nieuwe beleidskader eind 2023 ter besluitvorming aan u voor te leggen.

Bijlagen

1. Evaluatierapport Beleidskader sociaal domein 2017-2020.
2. Notitie uitgangspunten nieuw beleidskader sociaal domein.

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,
De secretaris, De burgemeester,

mr. G.A. Karssenbergh

mr. M. Boumans MBA MPM